

Геопросторовий метод формування освітньої мережі громади

Даншина С. Ю., Бугай І. А.

(Національний аерокосмічний університет ім.

М. Є. Жуковського «ХАІ», E-mail: s.danshyna@khai.edu)

Сформована роками освітня мережа України потребує розбудови освітнього середовища для забезпечення комфортних, сприятливих умов і рівних можливостей навчання відповідно до індексу інклюзії. Період післявоєнної відбудови стане можливістю для впровадження освітньої реформи згідно норм Законів України «Про освіту» і «Про повну загальну середню освіту».

Відновлення та, в деяких регіонах, організація освітнього процесу після закінчення воєнних дій на території України зазнає значних змін. Через переселення значної кількості людей зі східних територій змінюється статистика кількості учнів в школах. При цьому, аналізуючи статистичні дані сільських шкіл відносно безпечних районів, зазначимо, що кількість учнів зменшується внаслідок зменшення народжуваності, але учнів 11 класу випускається приблизно у два рази більше. Також через воєнні дії частина сімей виїхала за кордон або в міста на Заході країни, і важко спрогнозувати, яка частина з цих учнів повернеться до своїх навчальних закладів. На цей момент освітній процес відбувається дистанційно, тож всі учні залишаються на балансі своїх закладів освіти. Також існує проблема закриття зруйнованих навчальних закладів, що призведе до збільшення кількості учнів у вцілілих закладах, які знаходяться неподалік. Але не кожен з цих закладів має можливості прийняти більшу кількість учнів, тож слід рівномірно розподіляти учнів по вцілілим закладам або

забезпечувати їх транспортним сполученням до міст навчання. Усе це потребує нових методів аналізу існуючої освітньої мережі й обґрунтування напрямків її модернізації.

На сьогоднішній день методи геопросторового аналізу стають об'єктивним інструментарієм при виконанні територіальних досліджень, для аналізу пов'язаних географічних факторів і вивчення їх просторових відношень. Тому, при формуванні освітньої мережі слід:

- спираючись на положення чинного законодавства України, сформулювати вимоги до навчальних закладів і визначити критерії їх створення і розміщення;

- провести ретельний аналіз статистичних даних відповідних категорій населення, а також аналіз існуючої освітньої мережі з метою визначення напрямків її реформування (перепрофілювання діючих установ, створення нових закладів освіти тощо);

- оптимізувати мережу класів закладів освіти з урахуванням демографічної ситуації, фінансової спроможності, рівного доступу до якісної шкільної освіти.

Цей підхід був застосований до аналізу освітньої мережі Харківської області.

Відповідно до першого кроку проаналізовано вимоги чинного законодавства щодо створення ліцеїв та признано, що норма «створення ліцеїв в містах з населенням більше 50 тис. осіб» є «соціально небезпечною», адже більш ніж 80% міст України належать до категорії малих міст з кількістю населення менш ніж 50 тис. При цьому, аналізуючи структуру населення районів Харківської області, зроблено висновок про те, що в кожному з районів чисельність населення складає більше 100 тисяч. осіб (в деяких навіть більше 150 тис.), тому виникає необхідність в створенні ліцеїв у районних центрах, кількість населення яких менше ніж 50 тис. осіб,

